

PENSUMLISTER

Høsten 2005

BA-studier

KULTURMINNEFORVALTNING

INSTITUTT FOR HISTORISK OG KLASSISKE FAG
DET HISTORISK-FILOSOFISK FAKULTET
NORGES TEKNISK-NATURVITENSKAPELIGE UNIVERSITET
DRAGVOLL
N-7491 TRONDHEIM
TRYKT JUNI 2005

Pensumlister for BA i kulturminneforvaltning

BA i Kulturminneforvaltning er et programmert studium sammensatt av emner fra fire institutt. De fleste av emnene er åpne for alle, men av ressurs hensyn er noen emner begrenset til de som er tatt opp på programmet. Disse emnene er merket særskilt.

Nærmere beskrivelser av BA i kulturminneforvaltning finnes i Studiehåndboka for 2005-2006, og på instituttets internettside www.hf.ntnu.no/hist/

INNHold:	side
1. semester	
HIST1070: Introduksjon til kulturvern. IKKE ÅPENT	4
3. semester	
HIST1100: Oversikt over nyere historie etter 1750	5
ARK1111: Introduksjon til arkeologi som vitenskap	6
5. semester	
KULMI2300: Formidling og museumsarbeid	8

HIST1070: Introduksjon til kulturvern

Ansvarlig for emnet: Tor Einar Fagerland

Emnet er et innføringskurs til bachelorprogrammet i kulturminnevern, og skal tas i første semester av studiet. Kurset er oppbygd av tre hovedelementer:

En innføring i kulturteori;

En oversikt over kulturvernets historie mot en allmenn historisk bakgrunn;

En innføring i kulturvernets institusjoner og de ordningene som styrer virksomheten.

Undervisningen foregår primært i seminarform. Ekskursjoner og institusjonsbesøk inngår også i kurset.

Pensum	antall sider
<i>Kulturhistorie og kulturteori</i>	
Brit Berggreen: <i>Da kulturen kom til Norge</i> , 2. utg. 1994: 9-228	220
Anne Eriksen: <i>Historie, minne og myte</i> , 1999: 7-161	155
<i>Kulturvernets historie og institusjoner</i>	
Holme, Jørn (red.): <i>Kulturminnevern. Lov. Forvaltning. Håndhevelse. Bind I</i> , s. 9-165	156
Sigrid Bø og Turid Følling Eilertsen: <i>Framover med fortida; innføring i miljø- og kulturvernarbeid</i> , 2. utg. 1994. s. 9-260.	252
Hans-Emil Lidén: <i>Fra antikviteten til kulturminne. Trekk av kulturminnevernets historie i Norge</i> , 1991: 9-109	100
<i>Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage.</i> http://whc.unesco.org/toc/mainf16.htm	10
<i>Fortid former framtid. utfordringer i en ny kulturminnepolitikk</i> , NOU 2002:1, Del I: 13-207	194
<i>Kjelder til kunnskap og oppleving. Om arkiv, bibliotek og museum i ei IKT-tid og om bygningsmessige rammevilkår på kulturområdet</i> , St.meld. nr. 22 (1999-2000): 1-141	141
Arne Bugge Amundsen (red.): <i>Museer i fortid og nåtid</i> , 2003: 9-167.	158
Michael Jones: <i>Kompendium kulturlandskap / innføring i kartkunnskap</i>	<u>100</u>
Totalt	1488

HIST1100: Oversikt over eldre historie fram til 1750

Ansvarlig for emnet: Steinar Imsen

Emnet gir en grunnleggende innføring i utviklingslinjer og sentrale historiske problemer fra antikken fram mot den franske revolusjonen. Norsk og europeisk historie blir sett i sammenheng innenfor et bredt samfunnshistorisk perspektiv.

Emnet er en obligatorisk del av bachelorutdanningen i historie, samt i bachelorprogrammene i samfunnskunnskap og kulturminneforvaltning.

Pensum

antall sider

Meyer, Chr.: <i>Antikkens historie – Høvdingdømme, bystat, imperium.</i> s 11-28, 72-124, 182-209 og 242-349	ca 200
Bagge, Sverre: <i>Europa tar form.</i> Cappelen 1986	ca 300
Imsen, Steinar: <i>Europa 1300-1550.</i> Universitetsforlaget 2000	ca 200
Palmer, Colton & Kramer: <i>A History of the Modern World</i> , 9 th ed. 2002: 98-342	245
Moseng/Opsahl/Pettersen/Sandmo: <i>Norsk historie I, 750-1537</i> , Tano 1999: 11-403	392
Moseng/Opsahl/Pettersen/Sandmo: <i>Norsk historie II, 1537-1814</i> , Univ. 2003: 11-311 og 326-363	<u>337</u>
	Samlet sidetall ca. 1675

Med til pensum hører også kilder fra tida før 1750. Orientering om dette ved semesterstart.

ARK1111: Introduksjon til arkeologi som vitenskap

Ansvarlig for emnet: Lise Bender Jørgensen

Pensum	antall sider
Hva er arkeologi?	
Arwill-Nordbladh, E.: <i>Genusperspektiver innom arkeologien</i> . Högskoleverket: Stockholm 2001.	50
Bjerck, H. B.: Kulturminner fra oldtid og middelalder. I Holme, J., (red.), <i>Kulturminnevern</i> . Oslo 2001, bind I: 32-55	24
Gamble, C.: <i>Archaeology: The Basics</i> . Routledge: London, 2002: ca. 200 s. Finnes som elektronisk bok I BIBSYS	200
Shanche, A. 2001: Samiske kulturminner. I Holme, J., (red.), <i>Kulturminnevern</i> . Oslo 2001, bind 1: 56-61	6
Forskningshistorie og teoretisk rammeverk	
Jensen, O. W. & H. Karlsson: <i>Aktuell samhällsteori och arkeologi</i> . GOTARC Series C, Göteborgs Universitet, 1988: 1–90	90
Olsen, B.: <i>Fra ting til tekst</i> . Universitetsforlaget, Oslo 1997: 11–297.	287
White, L.: Foreword. I Service, E. & M.D. Sahlins (red.), <i>Evolution and Culture</i> , University of Michigan Press, 1973: 5 s.	5
Arkeologiske eksempler 1: Hulemaling i Norge gjennom 80 års forskning	
Bjerck, H. B.: Malte menneskebilder. I ”Helvete”. Betragtninger om en nyoppdaget hulemaling på Trenyken, Røst, Nordland. <i>Univ. Oldsaksamling Årbok</i> 1993/1994, Oslo 1955: 121– 150	30
Hesjedal, A.: <i>Veideristninger i Nord-Norge, datering og tolkningsproblematikk</i> . Viking 1992: 27–53	27
Johansen, A. B.: <i>Bildene i Troillhåle</i> . Årbok for Helgeland 1988: 29–32	4
Marstrander, S.: Fingalshulen i Gravvik, Nord-Trøndelag. <i>Viking</i> XXIX, 1965: 147–165	19
Petersen, Th.: <i>Solsemhulen paa Leka. En boplads fra arktisk stenalder</i> . <i>Foreløpig meddelelse</i> . Oldtiden IV, 1914: 25–41	17
Sognnes, K.: Prehistoric Cave Paintings in Norway. <i>Acta Archaeologica</i> vol. 53/1982, 1983: 101–118	19
Arkeologiske eksempler 2: Endringsteorier avspeilet i Neolitiseringsprosessen	
Bender, Barbara: <i>Gatherer-hunter to farmer: a social perspective</i> . I <i>World Archaeology</i> vol 10, 2., 1978: 15 s.	15
Binford, L. R. 1: <i>Post-Pleistocene Adaptations</i> . I New Perspectives in Archaeology, S R Binford & L R Binford (eds), Chicago, Aldine 1968: 313-41	29
Braidwood, R. J. & B. Howe: Southwestern Asia beyond the lands of the Mediterranean Littoral." I <i>Courses toward Urban Life, Viking Fund Publications in Anthropology</i> No. 32, Wenner-Gren Foundation, Braidwood, R J & GR Willey (eds), 1962: 132-146	15
Childe, V. G.: The Neolithic Revolution. Kap V, I <i>Man makes himself</i> , 1936: 37s . Boken finnes i en rekke utgaver som f.eks. Fourth Edition, The Fontana Library (Collins) 1966.	37
Flannery, K. V.: Archaeological systems theory and Early Mesoamerica. I <i>Anthropological Archaeology in the Americas</i> . B.J. Meggers (red). Washington 1968: 67-87	21

- Hodder, I.: *The Domestication of Europe*, kapitel 1 *Introduction* og kapitel 2 *The Domestication of Society*, 1990: 1-43 43
- Haaland, R.: *Emergence of sedentism: new ways of living, new ways of symbolizing*. *Antiquity* vol 71:272, 1997: 374-85 12

Arkeologiske Eksempler 3: Materiel kultur

- Högberg, A. (red): *Artefakter – arkeologiske ting. En bok om föremål ur ett arkeologisk perspektiv*. Lund 2000: ca. 100 s. 100

Arkeologiske Eksempler 4: Agency og hantverkskunnskap

- Bentz Høgseth, H.: *Handlingsbasert kunnskap. Bygningsslevninger som kilde til kunnskap i det arkeologiske materiale*. *Primitive tider*, 1999: 38-44 7
- Dobres, M.-A. & J. E. Robb: *Agency in archaeology: paradigm or platitude?*
I Dobres & Robb (red): *Agency in Archaeology*, Routledge, London 200: 3-17 15
- Eriksen, B. V.: "Chaine opératoire" – den operative proces og kunsten at tænke som en flinthugger. I: Eriksen, B.V. (Red): *Flintstudier. En håndbog i systematisk analyser af flintinventarer*. Aarhus Universitetsforlag: Århus 2000: 75-100 26
- Godal, J. B.: *Handlingsboren kunnskap. Spor 1/2000*, 2000: 27-30 4
- Grimm, L.: *Apprentice flintknapping. Relating material culture and social practice in the Upper Palaeolithic*. In J. Sofaer Derevenski (ed): *Children and Material Culture*. Routledge, London 2000: 53-71 11
- Greenfield, P.: *Children, material culture and weaving*. I J. Sofaer Derevenski (ed): *Children and Material Culture*. Routledge, London 2000: 72-86 15
- Pálsson, G.: *Enskilment at sea*. *Man (N.S.)* 29, 1994: 901-927 27

Supplerende lesning og oppslagsverker (seminarer):

- Renfrew, C & P. Bahn (red) 2005: *Archaeology: The Key Concepts*. Routledge: London.ca 250s
- Østmo, E. & L. Hedeager (red) 2005: *Norsk arkeologisk leksikon*. Pax forlag: Oslo, ca 500 s

KULMI2300: Formidling og museumsarbeid

Ansvarlig: Ingar Kaldal

I tillegg til generell formidlingsteori vil kurset gå nærare inn på dei viktigaste institusjonane som arbeider med innsamling, oppbevaring, forskning og formidling av kulturminne i vid forstand. Hovudvekta blir lagt på kulturhistoriske museum og den verksemda som foregår der, men også andre formidlingsstader og formidlingssituasjonar vil bli behandla.

Pensum	antall sider
Arne Bugge Amundsen, Bjarne Rogan og Margrethe C. Stang (red): <i>Museer i fortid og nåtid</i> . Novus 2003: 168-367	100.
Timothy Ambrose and Crispin Paine: <i>Museum Basics. ICOM/ Second Edition</i> , Routledge 2006: 1-235	235
Jan Krag Jacobsen: <i>24 questions for planned communication</i> . Roskilde University Press 2003.	127
Lene Floris og Annette Vasström: <i>På museum</i> . Roskilde universitetsforlag 1999.	404

Kompendium

Tony Bennett: Museum and the 'people'. I Tony Bennett: <i>The Birth of the Museum</i> . Routledge 1995: 109-127	19
Kenneth Hudson: Attempts to define 'museum'. David Boswell and Jessica Evans: <i>Representing the Nation, Histories, heritage and museums</i> , Routledge 1999: 371-79	9
John Urry: Gazing on History. David Boswell and Jessica Evans: <i>Representing the Nation, Histories, heritage and museums</i> , Routledge 1999: 208-232	25
Susan A. Crane (ed): <i>Museums and Memory</i> , Stanford University Press 2000: 1-13 (Fins på Ebray)	13
Ola Svein Stugu: Historikaren, budskapen og brukaren; nokre grunnproblem ved formidling av fag. <i>Historisk Tidsskrift</i> 3/1998: 345-362.	18
Claus Bryld & al.: <i>At formidle historie</i> . Roskilde Universitetsforlag 1999: 42-76	35
Olav Skevik: Hvor lenge har Stiklestad vært et symbol? Per Steinar Raaen og Olav Skevik (red): <i>Helligdom og verdier ved to årtusenskifter</i> . Stiklestad nasjonale kultursenter 2004: 11-24	14
Anne Eriksen: Fra tid til sted – mellom historie og minne. Per Steinar Raaen og Olav Skevik (red): <i>Helligdom og verdier ved to årtusenskifter</i> . Stiklestad nasjonale kultursenter 2004: 53-63	11
Ola Svein Stugu: Stiklestad som nasjonal minnestad. Per Steinar Raaen og Olav Skevik (red): <i>Helligdom og verdier ved to årtusenskifter</i> . Stiklestad nasjonale kultursenter 2004: 65-80	16
Eli-Grete Høyvik: Interpretasjonsplanlegging – om å fordele skattane i Bygde-Noreg. Roar Amdam og Oddbjørn Bukve: <i>Det regionalpolitiske regimeskiftet – tilfellet Noreg</i> . Tapir akademiske forlag Norges forskningsråd 2004: 197-213	17
John R. Gillis: Introduction: Memory and Identity. <i>Commemorations</i> . Princeton University Press 1994: 3-24	22
Claudia Koonz: Between Memory and Oblivion: Concentration camps in German Memory. John R. Gillis (ed): <i>Commemorations</i> . Princeton University Press 1994 s. 258-280	

Kjelder: inntil 300 sider

Totalt sidetal:

ca 1500

HIST2770: Kulturminnerett

Ansvarlig: Michael Kahn, Riksantikvaren

Kulturminnerett er læren om bruk av rettslige virkemidler i kulturminnevernet, samt rettigheter og plikter som oppstår som følge av at samfunnet vil bevare kulturarv. Kulturminnerett innehar elementer som går over flere rettsområder. Særlig sentral i dette kurset er de rettslige problemstillinger i forbindelse med kulturminneloven, plan- og bygningsloven og forvaltningsloven

Pensum

Det er utarbeidet eget kompendium som vil være tilgjengelig ved undervisningsstart.